

навчання (наприклад, медицина, інженерія, природничі науки); це призводить до відставання в навчальній програмі та зниження якості підготовки фахівців.

5. Ризики академічної неповноцінності: деякі студенти можуть не мати можливості повноцінно здобувати знання та навички, що позначиться на їхній подальшій кар'єрі; Університети можуть бути змушені спрощувати вимоги та критерії оцінювання через обмежені можливості студентів, що впливає на рівень знань випускників.

6. Міграція студентів та викладачів: через воєнні дії багато студентів і викладачів залишають країну, що призводить до відтоку кадрів та студентів за кордон, ставлячи під загрозу функціонування багатьох навчальних програм. Освітня міграція відбувається у вигляді виїзду громадян України за кордон для отримання освіти або підвищення кваліфікаційного рівня і має різні форми прояву та тривалості. В освітніх міграційних процесах приймають участь учні, студенти професійно-технічних закладів і закладів вищої освіти (ЗВО), аспіранти, докторанти, професіонали, що підвищують власну кваліфікацію в різних структурах і компаніях [1]. Під час війни міграція студентів та викладачів за кордон є вимушеною мірою і має тимчасовий характер.

Висновок. Навчання в умовах воєнного стану вимагає адаптації та розробки спеціальних планів, спрямованих на захист студентів і викладачів, забезпечення технічної підтримки для дистанційного навчання, а також фінансової допомоги для тих, хто цього потребує.

ЛІТЕРАТУРА

1. М. В. Бачинська, Л. К. Семів, С. Р. Семів. Аналіз освітніх міграційних процесів: регіональний аспект. URL: http://re.gov.ua/re202004/re202004_065_BachynskaMV,SemivLK,SemivSR.pdf

ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ PSYCHOLOGICAL SAFETY IN WAR CONDITIONS

*Студент (II рівень навчання) Книшенко О.О.,
науковий керівник к.т.н., доц. Гуренко І. В.*

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут, м. Харків

Анотація. Розглянуто психо-емоційний стан людини під час війни.

Ключові слова: стресова ситуація, психічний стан людини, психологічна допомога.

Annotation.The psycho-emotional state of a person during the war is considered.

Keywords: stressful situation, mental state of a person, psychological assistance.

Під час війни людина може опинитися в різних надзвичайних ситуаціях, які зазвичай викликають у нього психологічну та емоційну напруженість. Як наслідок, в одних це супроводжується мобілізацією внутрішніх життєвих ресурсів, в інших – стресовими явищами, емоційною збудженістю, агресією, пригніченим настроєм. У всіх важких ситуаціях вирішальну роль відіграє моральне загартування та психічний стан людини. Вони визначають готовність до впевнених та розсудливих дій у будь-яких надзвичайних ситуаціях.

На тлі війни, втрати житла та роботи, вимушеного переселенням на нове місце проживання, розставання з близькими, людина занурюється у поле негативу та потрапляє у стан важкого психо-емоційного стресу. У такій стресовій ситуації у людини знижується емоційний тонус, звужується бачення та сприйняття ситуації, з'являється дратівливість, апатія, знижується імунітет. В результаті послаблюється віра в позитивний результат, що є потужним гальмом для його досягнення і настає кризова ситуація.

Криза – це ситуація емоційного та розумового стресу, що вимагає значної зміни уявлень про світ і себе за короткий проміжок часу. Найчастіше подібний перегляд уявлень тягне у себе зміни у структурі особистості. Ці зміни можуть мати як позитивний, так і негативний характер.

Екстремальні умови змушують людей до більш ефективних дій та більш виважених рішень. За несподіваного повороту подій головне - не розгубитися, адекватно сприйняти подію. Згадати про найкращі духовні, моральні традиції, більше піклуватися про безпеку та здоров'я, про здоровий спосіб життя, приділяти увагу професійній підготовці, прагнути бути потрібним та корисним – завдання суспільства на сьогоднішній день.

Для багатьох людей кризова ситуація є потужною мотивацією до саморозвитку, бо процеси, що відбуваються в психіці, пов'язані з необхідністю мобілізації сил людини і зміни моделі поведінки.

Зараз дуже необхідні кваліфіковані фахівці з роботи з людьми, які зуміють перерозподілити і спрямувати з користю для справи енергію, що накопичується та розбухує людей, негативно відбиваючись на їхньому здоров'ї та житті. Нині, як ніколи, необхідно допомогти людям навчитися жити у сучасних реаліях, коли стрес та

тривога стали невід'ємною частиною життя українців. Необхідно зробити якісну психологічну допомогу доступною всім, підвищити рівень психологічної культури населення і поліпшити стан суспільства загалом.

**ПРЯМІ І НЕПРЯМІ ФІНАНСОВІ ВИТРАТИ ПРИ ВИРОБНИЧОМУ
ТРАВМАТИЗМІ І ПЛИННОСТІ КАДРІВ
DIRECT AND INDIRECT FINANCIAL COSTS OF OCCUPATIONAL
INJURIES AND PERSONNEL TURNOVER**

*Студент (I рівень – бакалавр) Бойченко М. О.,
науковий керівник к.т.н., старший науковий співробітник Кузьменко О. О.,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Анотація. Розглянуті питання щодо прямих і непрямих втрат від виробничого травматизму та плинності кадрів, які супроводжуються невиходами на роботу. Показано, як втрати від абсентеїзму залежать від форми організації праці. Підкреслена необхідність підвищення рівня правової та економічної грамотності роботодавців.

Ключові слова: виробничий травматизм, нещасний випадок, плинність кадрів, невиходи на роботу, прямі і непрямі втрати.

Annotation. Issues related to direct and indirect losses from industrial injuries and personnel turnover accompanied by absenteeism are considered. It is shown how losses from absenteeism depend on the form of work organization. The need to increase the level of legal and economic literacy of employers is emphasized.

Keywords: industrial injuries, accident, staff turnover, absenteeism, direct and indirect losses.

Однією з задач сучасного виробництва є оптимізація витрат і отримання максимально можливого прибутку. На економічні показники негативно впливають високі рівні виробничого травматизму [1, 2] і плинність кадрів, яка суттєво збільшилася під час пандемії на Covid-19, через військові дії і мобілізацію населення, а також завдяки міграції українців як всередині країни так і пов'язану з виїздом за кордон. Питання підбору, найму і професійного навчання (в тому числі з охорони праці) нових працівників займають багато часу і пов'язані з великими фінансовими витратами. Очікується, що у найближчий час висока плинність кадрів призведе до додаткового зростання кількості потерпілих від нещасних випадків через недостатню досвідченість нещодавно навчених робітників.

В напрямку дослідженні фінансових втрат при виробничому травматизму багато зробив американський фахівець в сфері промислової безпеки Н.В. Heinrich. У 1930-х роках він запропонував «Теорію айсбергу», відповідно до якої втрати підприємств від